

Основні висновки. На нашу думку, іноземці, які постійно мешкають на певній території, та є членами територіальної громади, повинні мати право впливати на місцеву політику, яка безпосередньо їх торкається, мати можливість відстоювати інтереси районів, міст, сіл та селищ в якості депутатів міських та районних рад, а також обирати і бути обраними в якості міського голови, або старости села або селища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. (дата звернення: 13.03.2020).

2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>. (дата звернення: 13.03.2020).

2. Конвенція про участь іноземців у суспільному житті на місцевому рівні від 05 лютого 1992 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_318. (дата звернення: 13.03.2020).

Олена ТАРАН,
студентка 4 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Науковий керівник: **Наталя ІВАНОВА,**
к.політ.н., доцент (БДПУ)

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВОСУДДЯ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ МОДЕЛЕЙ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЮСТИЦІЇ

Актуальність. Тема роботи є надзвичайно актуальною, оскільки охоплює коло питань, пов'язаних з організацією судової влади в Україні в контексті світових моделей правосуддя.

Сьогодні Україна перебуває в процесі постійного конституційного будівництва та вдосконалення державного апарату, в тому числі, і центральних інституцій держави. Провідне місце в системі державних органів поряд з Верховною Радою, Кабінетом Міністрів, Президентом України займає Конституційний Суд як єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні. Саме тому, з огляду на виключне місце Конституційного Суду України у механізмі взаємостримування і урівноваження діяльності органів державної влади актуальним постає аналіз конституційно-правового статусу єдиного органу конституційної юрисдикції в Україні в контексті світових моделей.

Ступінь досліджуваності проблеми. Основою для дослідження з означеної проблематики послужили нормативно-правові акти України, а також публікації та монографії українських і зарубіжних авторів у галузі конституційного права, серед яких Годованець В. Ф., Журавський В. С., Кравченко В. В., Погорілко В. Ф., Тацій В. Я., Тодика Ю. М., Хавронюк М. І. та ін.

Мета даної роботи полягає в тому, щоб на підставі комплексного аналізу конституційного права України з'ясувати місце конституційного правосуддя України в контексті світових моделей конституційної юстиції.

Сутність дослідження. Судова влада є вагомим аргументом сили, яка в суспільних відносинах є необхідною для кожної із гілок влади. У будь-яких історичних обставинах за допомогою судової влади державою створювалася можливість правосуддя, здатність забезпечити судовий захист інтересів і відновлення порушених прав. Конституційне правосуддя – принципово новий для України конституційно-правовий інститут і реальність української державно-правової дійсності. Загалом діяльність органів конституційного правосуддя являє собою конституційний контроль – перевірку законів та інших правових актів на їх відповідність Основному Закону країни.

Історично конституційне правосуддя виникло з метою перевірки конституційності законів. Потім предметом розгляду конституційних судів стало питання конституційної відповідальності глави держави у випадку його державної зради, порушення ним Конституції та інше (імпічмент) [1, с. 154]. Виділяють два види спеціалізованих органів конституційного контролю – конституційні суди та конституційні ради. Останні вважаються подібною до судової влади. Різниця між ними, головним чином, процесуальна. Конституційний суд – орган, який застосовує змагальну і голосну процедуру розгляду справ. Конституційна рада – орган, у якому така змагальність практично відсутня або має умовний характер. Аналіз діяльності Конституційного Суду України дозволяє мені зробити висновок, що відповідну контрольну функцію Конституційний Суд України здійснює при розв'язанні питань про відповідність законів та інших правових актів Конституції України, додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справ про відставку Президента України з поста в порядку імпічменту (ст. 150, 151 Конституції України, ст. 13, 39 Закону України «Про Конституційний Суд України»).

Однак Конституційний Суд України виконує не тільки контрольні повноваження, встановлені Конституцією України та спеціальним законом. Характеризувати Конституційний Суд України як тільки орган контролю не можна, оскільки, крім конституційного контролю, він здійснює офіційне тлумачення Конституції України та законів України (ст. 150, 151 Конституції України, ст. 13 Закону України «Про Конституційний Суд України»).

Конституційне правосуддя як різновид правосуддя має такі основні ознаки:

- 1) наявність конституційних судів як спеціалізованих судових органів конституційного контролю;
- 2) автономне становище судів в ієрархії судових органів;
- 3) самостійна процесуальна форма розвитку конституційного правосуддя;
- 4) юридична сила рішень конституційного правосуддя прирівняна до юридичної сили Конституції;
- 5) особлива система законодавства, яка регулює конституційне правосуддя [1, с. 23].

Зазначені ознаки в повному обсязі, на мій погляд, притаманні і діяльності Конституційного Суду України. Цей орган виступає конституційним органом влади спеціальної компетенції, функції якого мають самостійний характер й займають важливе місце серед інструментів механізму стримувань і противаг [3, с. 114]. Конституції різних держав приділяють у різній ступені увагу питанням формування органів конституційної юстиції. У Данії та Норвегії, наприклад, конституційний контроль здійснюють загальні суди на основі судової практики або судового прецеденту у зв'язку з відсутністю в Конституціях цих країн спеціальних вказівок щодо забезпечення ними такого контролю. В Аргентині та США конституційний контроль судів загальної юрисдикції лише якоюсь мірою базується на положеннях конституцій, яким суди дали власну інтерпретацію. Цьому питанню присвячені цілі розділи і окремі статті Конституцій, а також спеціальні закони. В той самий час у ФРН, Російській Федерації діяльність органів конституційного контролю в Конституціях визначається окремими статтями, які не об'єднані в розділи [4, с. 47].

Таким чином, аналіз розвитку конституційної юстиції в Україні надає змогу визначити її як найбільш наближену до європейської моделі із закріпленням в Основному Законі функцій, завдань і повноважень єдиного органу конституційної юрисдикції – Конституційного Суду України.

Проте, враховуючи тенденції розвитку сучасного державотворення, вважаємо, що поділ моделей конституційної юстиції на два види, на нашу думку, є досить умовним, оскільки, все більшого розвитку отримують змішані моделі, що містять у собі елементи тієї й іншої, існують також змішані моделі, які поєднують у собі обидві названі моделі.

Очевидно, що сьогодні діяльність єдиного органу конституційної юрисдикції в Україні не дає достатньо підстав характеризувати її як суспільно належну і професійну. Більше того, вона іноді перебуває поза фаховими або іншими об'єктивними оцінками. При цьому можна констатувати чи не абсолютну залежність якості цієї діяльності від політичного середовища, в якому вона організовується і здійснюється. Водночас у світовій практиці конституціоналізму інститути конституційного контролю за визначенням виступають (в Україні – хоча б на перспективу) важливим інструментом у гарантуванні реалізації основного закону, у створенні стану, за якого верховенство права постає постулатом суспільного буття [5, с. 180].

Основні висновки. Отже, можна зробити висновок, що конституційне правосуддя в Україні в контексті світових моделей конституційної юстиції найбільш наближене до європейської моделі. Проте у процесі розбудови України як демократичної, соціальної та правової держави відчувається все гостріша потреба у конституційній юстиції, яка найбільш комплексно захищатиме конституційні приписи від порушень за законодавчому, виконавчому та інших рівнях здійснення державної влади. Саме тому вкрай необхідним є вироблення такої конструктивної моделі конституційної юстиції, яка могла б ввібрати позитивні риси обох чинних моделей і забезпечити належну реалізацію та захист Конституції України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Витрук Н.В. Конституционное правосудие. Судебное конституционное право и процесс: Учеб. пос. для вузов. М.: Закон и право, ЮНИТИ, 1998. 383 с.
2. Портнов А.В. Теоретичні основи формування конституційного судочинства в Україні: монографія. К.: Логос, 2008. 135 с.
3. Савчин М.В. Конституційний Суд України як гарант конституційного ладу : дис. к.ю.н.: 12.00.02 / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2004. 186 с.
4. Конституційне судочинство. Американський та український досвід. К.: Ін-т демократії ім. П. Орлика, 1999. 196 с.
5. Шаповал В. М. Конституційний Суд України. *Державотворення і правотворення в Україні: досвід, проблеми, перспективи* / за ред. Ю. С. Шемшученка. К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. С. 198-216.

Юлія ШАПОВАЛ,
магістрантка 1 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Науковий керівник: **Катерина ДУДОРОВА,**
к. ю. н., доцент (БДПУ)

**ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ДИТИНИ: БОРОТЬБА
ЗІ СТЕРЕОТИПАМИ**

Актуальність. Дитинство – найважливіший період людського життя. Виховання дитини, належна увага, турбота, батьківська любов – основні критерії формування морально та фізично здорової особистості в майбутньому. Від того, як минуло дитинство, залежить якою людиною стане дитина.

Існує чимало дискусійних питань щодо ролі батька й матері у процесі виховання. Коли існує сім'я, обов'язки щодо виховання дитини розподіляються між батьками рівномірно, але коли сім'я перестає існувати, роль батьків, як показує практика, дещо видозмінюється. Внаслідок розлучення гостро постає питання щодо місця проживання дитини з кимось із батьків. Останнім часом, через значне зростання кількості сімейних спорів, це питання стає все більш актуальним та викликає чимало дискусій. В теорії, згідно законодавства України, батьки мають рівні права на дитину, однак, все частіше в суспільстві лунають думки, що на практиці Україна – це країна батьківської дискримінації, де пріоритет над дитиною, у більше як 90 % спорів, надається матері.

Ступінь досліджуваності проблеми. Визначення місця проживання дитини належить до особистих немайнових прав батьків. Дослідженням цього питання займалися такі вчені як А. Кушніренко, Г.Гаро, О. Бобак, О. Гоменюк, Б. Левківський, О. Мельник, Р.Стефанчук, Т. Лісничка, Г. Резнік, С. Лов'як, Г. Тріпутьський та ін.

Мета дослідження полягає у постановці та розкритті проблеми визначення місця проживання дитини.

У дослідженні були використані такі **методи** як історико-правовий, формально-юридичний, метод інтерпретації та узагальнення.